

A photograph of four children sitting in a row on a grassy field. From left to right: a girl with dark curly hair in a pink tank top, a boy in a red t-shirt and yellow shorts, a girl in a pink and white striped shirt and pink pants, and a boy in a yellow t-shirt and blue pants. All four children have their arms raised high in the air and are smiling. The background shows a line of green trees under a clear sky.

2018-2023

INTEGRAAL PEDAGOGISCH WIJKPLAN

POSITIEF OPGROEIEN

Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk

Groningen, juli 2018

Opdrachtgever: gemeente Groningen

Opdrachtnemer: Lectoraat Integraal Jeugdbeleid en Lectoraat Praktijkgerichte Sportwetenschap,
Hanzehogeschool Groningen Center of Expertise Healthy Ageing

Contact: stuurgroep Positief Opgroeien SPT, mevrouw van der Vlugt.

Emailadres: w.vandervlugt@b-bekkers.nl

Inhoud

1. Inleiding.....	4
Waarom een integraal pedagogisch wijkplan?	4
Wat is een pedagogisch wijkplan?	4
2. Analyse huidige situatie SPT	5
Selwerd	5
Paddepoel	6
Tuinwijk	7
Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk	7
3. Partners	8
Gemeente	8
Kinderopvang	9
Ondersteuning, preventie en zorg	9
Overige partners	10
4. Pijlers integraal pedagogisch wijkplan SPT	11
Veiligheid	11
Gezondheid	12
Participatie	13
5. Doelen integraal pedagogisch wijkplan SPT	14
6. Organisatie Positief Opgroeien	15
Waarom interprofessioneel samenwerken?	15
Organisatiestructuur Positief Opgroeien in SPT	16
7. Verantwoordelijkheden en taakverdeling	17
8. Activiteiten	19
Onderbouwing en invulling pijlers	19
Participatie	19
Veiligheid	20
Gezondheid	20
9. Resultaten	21
Bijlage 1 Activiteitenoverzicht SPT	22
Bijlage 2: Preventiematrix Nederlands Jeugdinstituut	27
Bijlage 3: In gesprek met ouders	28
Ouders van de Bisschop Bekkersschool	28
Ouders VVE Thuis Kids First Dikkie Dik	29

1. Inleiding

Waarom een integraal pedagogisch wijkplan?

We nemen als ijkpunt 1996. Toen werd in de gemeente Groningen in Selwerd Paddepoel Tuinwijk (SPT) de eerste vensterschool opgericht. De keuze was niet voor niets op SPT gevallen. Want in die wijk groeien relatief en absoluut veel kinderen op onder risicovolle condities. Het idee achter de vensterschool was en is dat de verschillende pedagogisch-educatieve voorzieningen in de wijk (onderwijs, opvang, preventie, zorg en ondersteuning) met dezelfde ouders en kinderen werken en hetzelfde doel beogen, namelijk dat ieder kind alle kansen krijgt om gezond, veilig en talentvol op te groeien. Dat ze ongeacht hun sociaaleconomische of etnische achtergrond, voldoende kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen; zo willen we ze leren om in de toekomst bij te kunnen dragen aan een samenleving die we nu nog niet kennen. Waarom dan niet de handen ineen slaan?

Sinds die tijd is er met grote inzet gewerkt. Er is geïnvesteerd in de vensterschoolontwikkeling en naschoolse activiteiten, in het CJG, nu WIJ-team, in gezondheid en bewegen (bv. Bslim, JOGG en Gezonde School), in de samenwerking met ouders en in armoedebelid. SPT heeft er in 2014 voor gekozen om een Vreedzame Wijk te worden. Dat betekent dat de verschillende organisaties op het gebied van onderwijs, opvang, sport, ondersteuning, preventie en zorg en welzijn samenwerken vanuit het gedachtengoed van de Vreedzame School/Wijk.

Door deze initiatieven is er samenwerking ontstaan tussen de partners in de wijk die werken met kinderen en ouders. Maar de ervaring is dat het pedagogisch wijkbeleid weinig samenhangend is en niet structureel van aard. Onder andere de eindrapportage van de Monitor Vensterscholen 2.0. van het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid in 2016 toont aan dat er mooie dingen gebeuren en er grote betrokkenheid van de kernpartners is, maar dat er een lappendeken is aan initiatieven mede als gevolg van kortdurende, projectgestuurde subsidiemogelijkheden van de gemeente. Dit leidt tot veel drukte in de wijk en gebrek aan regie op de samenhang, die door betrokkenen als belemmerend worden ervaren. De kernpartners in SPT hebben aangegeven behoefte te hebben aan een integraal pedagogisch wijkplan waarvan zij zelf eigenaar zijn en dat richting geeft en houvast biedt voor de lange termijn. Dat is niet alleen de wens van de pedagogische voorzieningen in SPT maar ook van de gemeente die de regie voert over de wijkontwikkeling en de kansen van haar burgers.

Wat is een pedagogisch wijkplan?

Het geïntegreerde pedagogische wijkplan heeft als doel om op een gestructureerde manier de samenhang tussen de plannen voor de jeugd in SPT en wat hiervoor nodig is, te beschrijven zodat alle partners vanuit een gezamenlijke visie kunnen werken aan gezamenlijk gekozen doelen. Na een beschrijving van de wijk (hoofdstuk 2), de betrokken partners (hoofdstuk 3), de gekozen pijlers en doelstellingen (hoofdstukken 4 en 5) en de organisatiestructuur (hoofdstuk 6), volgt een overzicht met verschillende activiteiten waar de wijk de komende vijf jaar op wil inzetten. Uit dit overzicht wordt duidelijk welke organisatie welke activiteiten wanneer uitvoert en wat hiervoor nodig is om dit te bereiken.

Het wijkplan biedt een gezamenlijke basis voor de betrokken partners om op voort te bouwen.

2. Analyse huidige situatie SPT

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk. Deze beschrijving is gebaseerd op bestaande data van de gemeente Groningen en gesprekken met professionals en ouders uit de wijken.

SPT is een levendige wijk met een diverse bevolkingssamenstelling. Hoewel SPT als geheel een vensterwijk vormt, hebben de drie afzonderlijke wijken - Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk - op meerdere gebieden een eigen gezicht. De cijfers en andere informatie die hiervoor gebruikt zijn komen onder andere van de Basismonitor, de Wijkkompas en de Wijk enquête van de gemeente Groningen, de Jeugdmonitor van WIJ en de Bslim monitor van de Hanzehogeschool. Verder zijn er met ouders van zowel peuterspeelzaal Dikkie Dik als de Bisschop Bekkersschool gesprekken gevoerd over de wijk.

Bevolking, percentage van totale bevolking	Selwerd (%)	Paddepoel (%)	Tuinwijk (%)	gemeente Groningen (%)
4 t/m 12 jarigen	6,8	8,0	5,5	7,1
13 t/m 17 jarigen	3,9	3,8	1,6	5,7
totaal 0 t/m 18 jaar	10,7 %	11,8	7,1	16,5 %

Tabel 1: percentage kinderen en jongeren SPT t.o.v. de gemeente Groningen (Basismonitor Gemeente Groningen, 2018)

Selwerd

Selwerd is een woonwijk gebouwd in het midden van de jaren '60 van de vorige eeuw. Op dat moment trok de wijk vooral jonge gezinnen die op zoek waren naar een nieuwe betaalbare huurwoning. Nog steeds heeft de wijk relatief veel goedkope huurwoningen. Vanaf 2000 is Selwerd veranderd van typische volkswijk naar een wijk met een meer diverse bevolkingssamenstelling. Van de drie wijken is Selwerd de meest multiculturele wijk; ruim een kwart van de bewoners is een niet-westerse allochtoon.¹

Het aantal kinderen dat de wijk telt komt overeen met het stadsgemiddelde, het percentage jongeren ligt hier iets onder. De leeftijdscategorie 18-27 neemt juist toe in de wijk vanwege de toename van studenten. Verder wonen er veel eenoudergezinnen ten opzichte van het stadsgemiddelde.

De wijk laat een positief beeld zien als het gaat om middelengebruik. Vergeleken met de rest van de stad lijken jongeren minder te drinken en te roken.² Ook de sociale leefomgeving van het kind ontwikkelt de laatste jaren positief. Bewoners voelen zich vaker actief betrokken bij hun buurt (24%) en beoordelen de beschikbare voorzieningen als positief.³

Met een groot deel van de kinderen en jongeren gaat het goed, maar er zijn ook kwetsbare jeugdigen. Hoewel er veel voorzieningen en initiatieven zijn en er veel goede dingen gebeuren in de wijk, signaleren professionals en bewoners dat er ook een groep jeugdigen is waar het

¹ Basismonitor gemeente Groningen, 2017

² Jeugdmonitor WIJ SPT, 2015

³ Basismonitor gemeente Groningen, 2017

minder goed mee gaat. Hoewel de wijk op sommige vlakken is verbeterd de afgelopen jaren, scoort het op het sociaaleconomisch vlak nog steeds onder het stadsgemiddelde. Veel huishoudens en kinderen leven in armoede. Selwerd heeft van alle wijken in de stad Groningen het op één na hoogste percentage kansarme kinderen, namelijk 23%.⁴ We spreken van kansarme kinderen als minderjarige kinderen opgroeien in een bijstandsgezin. Het leven in armoede is een belangrijke indicator omdat het samenhangt met de leefstijl en ontwikkelingskansen van een kind.

Andere problemen die spelen in de wijk zijn een hoog gevoel van onveiligheid in openbare ruimte, overlast van jongeren en een hoog percentage inwoners met een ongezonde leefstijl. Van de 10- en 11-jarigen kampt meer dan een kwart (27%) met overgewicht tegenover een stadsgemiddelde van 18% en is de ervaren gezondheid van jeugd in de SPT slechter dan het stadse gemiddelde⁵.

Er is bij een deel van de kinderen en jongeren sprake van gebrek aan toekomstperspectief dat vaak van generatie op generatie effect heeft en moeilijk te doorbreken is. Deze problemen belemmeren de kansen van kinderen om gezond op te groeien en worden daarom door scholen en verschillende instellingen in de wijk aangepakt.

Paddepoel

Net als Selwerd is Paddepoel een woonwijk uit de jaren '60 aan de noordkant van de binnenstad. Paddepoel heeft vanaf 2000 veel te maken gehad met wijkvernieuwingen; door verschillende woningcorporaties werden woningen gesloopt en hier kwamen duurdere koopwoningen voor terug. Ook in Paddepoel vormen niet-westerse allochtonen een grote doelgroep (21%) en zijn eenoudergezinnen oververtegenwoordigd (56%).⁶ Het aantal ouderen in de wijk is relatief afgenomen; ook hier stijgt het aantal jongeren tussen 18 en 27 jaar.

Het aantal kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar neemt sterker toe ten opzichte van het stadsgemiddelde en zit hier nu iets boven. Op het sociaaleconomische vlak scoort Paddepoel onder het stadsgemiddelde, maar de wijk zit wel in de lift en er zijn gunstige ontwikkelingen zichtbaar, mede dankzij de wijkvernieuwingen. Zo is er op het gebied van jeugd, onderwijs en welzijn een positieve stijging zichtbaar.⁷ Het percentage drugsoverlast en inbraken is gedaald waardoor bewoners zich gemiddeld veiliger voelen dan een aantal jaren geleden. Bewoners beoordelen de wijkvoorzieningen positiever dan het stadsgemiddelde en voelen zich meer betrokken bij hun wijk.⁸

Werk en inkomen zijn net als in Selwerd aandachtspunten in de wijk. Het aantal bewoners dat moeite heeft met rondkomen komt boven het stads- en landelijk gemiddelde. Opvallend is een verschil tussen Noord en Zuid Paddepoel. Met name in Zuid-Paddepoel wonen veel minimahuishoudens (30%) en groeit 14% van de kinderen (t/m 17 jaar) op in een bijstandsgezin. Met 17% wonen in Paddepoel Zuid ook de meeste mensen die te maken hebben met werkloosheid.⁹ Zoals in de vorige paragraaf is beschreven is het opgroeien in armoede een invloedrijke factor en bepalend voor de gehele ontwikkeling van een kind.

⁴ Wijkkompas gemeente Groningen, 2016

⁵ Jeugdmonitor WIJ SPT, 2015

⁶ Wijkkompas gemeente Groningen, 2016

⁷ Basismonitor gemeente Groningen, 2016

⁸ Wijkkompas gemeente Groningen, 2017

⁹ Wijkkompas gemeente Groningen, 2017

Tuinwijk

In vergelijking met Selwerd en Paddepoel laat Tuinwijk op sommige vlakken een ander beeld zien. Deze wijk is grotendeels al voor de Tweede Wereldoorlog ontwikkeld. Pas in de jaren '60 kwam de wijk tussen de stad en de nieuwe wijken Selwerd en Paddepoel te liggen. Tot de jaren '90 waren in deze wijk ook veel woningcorporatie woningen met een lage huur waar (grote) gezinnen in woonden. Aan het eind van de jaren '90 heeft een wijkvernieuwing plaatsgevonden waarbij bijna alle woningen zijn gerenoveerd en zijn samengevoegd en verkocht.

Het percentage kinderen en jongeren in de wijk ligt duidelijk lager dan in de andere twee wijken. Ook het percentage niet-westerse allochtonen ligt met 13% onder het percentage van de andere wijken en onder het stadsgemiddelde. Het aantal hoogopgeleide bewoners en met name hoogopgeleide ouders, ligt ver boven het stadsgemiddelde (82% hoogopgeleide ouders tegenover een stadsgemiddelde van 55%)¹⁰.

Tot 2000 was Tuinwijk nog een aandachtswijk. De wijkvernieuwing heeft ervoor gezorgd dat de positie van de wijk de afgelopen jaren sterk is verbeterd. De bewoners beoordelen de sociale leefomgeving positief en de overlast en het drugsgebruik van jongeren liggen onder het stadsgemiddelde.

Ondanks de positieve ontwikkelingen in de wijk groeien ook hier nog steeds veel kinderen op in minimahuishoudens en is er sprake van een relatief hoog aantal kansarme kinderen (16%)¹¹. Met 57% is meer dan de helft van de gezinnen een eenoudergezin. Een ander aandachtspunt is het gevoel van onveiligheid. Hoewel in deze wijk minder overlast wordt ervaren door jongeren zijn inbraken en het veel voorkomen van mishandelingen veel genoemde problemen.

Het moge duidelijk zijn dat de samenwerking tussen de verschillende instanties en voorzieningen binnen de SPT van groot belang is om ervoor te zorgen dat alle kinderen in de wijk met dezelfde kansen kunnen opgroeien.

Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk

Het integraal pedagogisch wijkplan wordt geschreven voor kinderen uit de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk. Daarbij is het van belang rekening te houden met de verschillen tussen de wijken. Dit wijkplan betreft vooral het opgroeien in de wijken Selwerd en Paddepoel. Maar het is ook bedoeld voor kinderen en ouders uit Tuinwijk die gebruik maken van de pedagogisch-educatieve voorzieningen in Selwerd of Paddepoel, zoals de kinderopvang, peuterspeelzaal of het basisonderwijs en de buitenschoolse activiteiten.

¹⁰ Wijk enquête SPT Gemeente Groningen, 2016

¹¹ Wijkkompas gemeente Groningen, 2016

3. Partners

Onderstaande partners hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit integrale pedagogische wijkplan. Met elkaar vormen zij de stuurgroep en werkgroep Positief opgroeien SPT.

Gemeente

Gemeente Groningen

De Gemeente Groningen faciliteert in de totstandkoming van het integraal pedagogisch wijkplan door het Lectoraat Integraal Jeugdbeleid een rol te geven in de begeleiding van het (schrijf)proces. Daarnaast verzorgt de gemeente tot de zomer van 2018 een voorzitter om de stuurgroep vergaderingen te leiden.

Onderwijs

KDS Bisschop Bekkersschool

De Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkersschool ligt in Paddepoel. Het is een Vreedzame School, een gezonde school en een echte buurtschool. Alle kinderen, ongeacht hun levensbeschouwelijke, culturele of sociale achtergrond zijn welkom. De school heeft ongeveer 240 leerlingen die verdeeld zijn over 9 groepen. De missie van de Bisschop Bekkersschool is: kwalitatief goed onderwijs geven, de kinderen de mogelijkheid bieden het beste uit zichzelf te halen en zich persoonlijk te ontwikkelen. Ze wil maatschappelijke en culturele verworvenheden overdragen en de kinderen leren te participeren in de samenleving. De school werkt met nauw samen met peuterspeelzaal, kinderopvang gelegen in de nabijheid van hun school. Het gaat hierbij om SKSG Melkweg en Peuterspeelzaal Dikkie Dik van KidsFirst/COP Groep.

OBS De Pendinghe

De Pendinghe is een openbare basisschool met ongeveer 230 leerlingen. De locatie van de Pendinghe is in de wijk Selwerd en de school bevindt zich in het vensterschoolgebouw waarin allerlei kind voorzieningen zijn. Hierdoor werkt de school veel en gemakkelijk samen met WIJ Selwerd, dat op dezelfde locatie zit. Op de Pendinghe zijn alle leerlingen ongeacht hun afkomst, godsdienst, levensbeschouwing of culturele achtergrond welkom. Het doel van de Pendinghe is de ontwikkeling van zelfstandig denkende persoonlijkheden die later een eigen plaats in de samenleving kunnen vinden. Naast dat de Pendinghe een Vreedzame School is, is de school ook de eerste B-fit school in de stad Groningen waardoor er extra aandacht is voor gezond leven, bewegen en voeding. De Pendinghe werkt met name samen met SKSG Regenboog (SKSG), Ienimini (KidsFirst).

CBS De Wegwijzer

De christelijke basisschool De Wegwijzer ligt eveneens in Selwerd en is net als bovenstaande twee scholen een Vreedzame School. Door uit te gaan van het zelf ontdekkend vermogen, de zelfstandigheid van kinderen en hun voorkennis, krijgen ze bagage mee om vervolgens voor hen de juiste weg te kiezen. Samenwerking tussen ouders buurt en school staan hoog op de agenda en ook de verantwoordelijkheid van de school om een bijdrage te leveren aan de wijkontwikkeling wordt duidelijk in de visie en uitgevoerde activiteiten. De Wegwijzer werkt met name samen met kinderdagverblijf Klein Duimpje en de SKSG.

De drie scholen werken nauw samen en vormen Vensterschool SPT. De Bisschop Bekkersschool, de Pendinghe en de Wegwijzer hebben allen een brugfunctionaris in dienst die als belangrijke schakel functioneert tussen de school, de ouders en andere partijen in de wijk. Waar mogelijk pakken de scholen zaken gezamenlijk op.

Kinderopvang

Binnen SPT wordt de kinderopvang door de SKSG en de Kids First/COP groep aangeboden.

Stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG)

De SKSG is een kinderopvang voor iedereen: elk kind is welkom. De SKSG stelt dat ieder kind uniek is en behoefte heeft aan andere ondersteuning. SKSG biedt kinderdagopvang, peuterspeelzaal, gastouderopvang en buitenschoolse opvang. In de wijk SPT biedt SKSG kinderopvang op twee locaties: SKSG Melkweg in Paddepoel en SKSG Regenboog in Selwerd. SKSG biedt voor kinderen van 2 tot 4 jaar een Voor- en Vroegschoolse educatieprogramma (VVE) om kinderen een betere start in het onderwijs te geven.

De Kids First COP groep

Deze peuterspeelzaal heeft in de wijken Selwerd en Paddepoel drie locaties: Ienemini, Klein Duimpje en Dikke Dik peuteropvang. De peuteropvang biedt een avontuurlijke plek gericht op de ontwikkeling van kinderen en is voor kinderen van 2-4 jaar. KidsFirst biedt ook Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) om kinderen een betere start in het onderwijs te geven. Spelenderwijs wordt er in deze groep extra aandacht besteed aan taalstimulering.

Ondersteuning, preventie en zorg

WIJ Selwerd

De gemeente Groningen wil via WIJ Groningen toe naar een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en ondersteuningspraktijk, die - aansluitend op de eigen mogelijkheden van inwoners en de directe omgeving - een resultaatgerichte ondersteuning aan inwoners biedt, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen of verminderen van sociale problemen en het vergroten van de eigen regie en meedoen aan de Groninger samenleving. WIJ Selwerd is er voor alle bewoners van Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk en omarmt het gedachtegoed van Vreedzaam: een veilig, sociaal en positief klimaat in de wijk. WIJ Selwerd is te vinden in het venstergebouw in de wijk Selwerd.

Samenwerking tussen WIJ-Selwerd en de Vensterschool vindt via verschillende lijnen plaats. Denk hierbij o.a. aan Jeugdhulpverleners, Wijkverpleegkundigen, de VVE medewerker of de opvoedconsulent van Huiskamer the Oak. De Jeugdwerkers en Huiskamer 9-13, hebben wekelijks contact en afstemming met de verschillende partijen van de vensterschool, zoals de basisscholen, de bibliotheek, Bslim en JOGG.

De GGD

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD Groningen wil, samen met ouders en verzorgers, ervoor zorgen dat alle kinderen van 0-18 jaar in de provincie Groningen gezond opgroeien en zich goed kunnen ontwikkelen.

Overige partners

Bslim

Bslim is een sportief leefstijlprogramma en sinds 2006 actief in acht aandachtswijken in de stad Groningen en Ten Boer. Zo verzorgt Bslim ook de voorzieningen met betrekking tot beweging in de wijk SPT. Er wordt bewegingsonderwijs verzorgd door de Bslim brede vakdocenten en er worden na schooltijd elke dag bewegingsactiviteiten georganiseerd door Bslim professionals. Deze naschoolse sportactiviteiten zijn gratis. Hiermee hoopt Bslim bij te dragen aan de ontwikkeling van een gezonde leefstijl van kinderen in de wijk.

JOGG

JOGG stelt zich ten doel om door middel van een wijkgerichte, integrale aanpak een effectieve aanpak te realiseren van een gezonde omgeving van het opgroeiende kind. De focus ligt op het ontwikkelen van positieve, gezonde gewoonten in de (leef)omgeving van opgroeiende kinderen. Het uiteindelijke doel is versterking van het professionele netwerk rondom het gezond opgroeien van het kind. Hierbij wordt nauw samengewerkt met allerlei betrokken partijen zowel (professionals, wijkstakeholders, bedrijven, partnerstakeholders, gemeentelijke diensten en bewoners). Het inrichten van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving is voor 2018 een speerpunt in SPT.

Ouders

De ouders van kinderen uit de wijk SPT zijn belangrijke partners in de wijk. Voor de totstandkoming van dit plan zijn er verschillende gesprekken gevoerd met ouders om hun ervaringen, behoeftes en wensen mee te nemen in het integraal wijkplan. Deze gesprekken zijn gevoerd met ouders van VVE thuis van peuterspeelzaal Dikkie Dik en ouders van de Bisschop Bekkersschool. Zie hiervoor bijlage 3.

4. Pijlers integraal pedagogisch wijkplan SPT

De organisaties die te maken hebben met de jeugd en hun ouders in de wijk SPT, delen de ambitie om de ontwikkelkansen van kinderen te stimuleren door hier samen op in te zetten. Daarom heeft de stuurgroep Positief Opgroeien ervoor gekozen om zich de komende vijf jaren gezamenlijk te richten op drie van de vier pijlers van Positief Opvoeden: veiligheid, gezondheid en participatie. Het zijn drie gebieden waar de partners elkaar nodig hebben om dit te bereiken. Hoewel de stuurgroep de pijler 'talentontwikkeling' (kansrijk) als buitengewoon belangrijk beschouwt, kiest ze dit niet als prioriteit. De aanname is dat als kinderen veilig en gezond opgroeien en er aandacht is voor participatie, dit voldoende basis biedt om de talentontwikkeling van kinderen te stimuleren. Temeer omdat de drie afzonderlijke basisscholen en hun directe partners hier dagelijks hard aan werken. Het integraal pedagogisch wijkplan beschrijft dus die pijlers en doelen waar de afzonderlijke partijen in de wijk in hun eentje onvoldoende in kunnen bereiken.

Veiligheid

De stuurgroep Positief Opgroeien duidt het begrip veiligheid met de volgende termen:

- Voldoende hechting; een emotionele hechting met de ouders/verzorgers waarbij kinderen thuis een veilige basis hebben waarin ze warmte en liefde ontvangen.
- Een veilige thuis- en schoolsituatie: waar door regels en duidelijkheid een stabiele omgeving gecreëerd wordt. In deze situaties krijgen de kinderen aandacht, worden zij gezien en gehoord, ontvangen zij waardering en autonomie.
- Een veilige leefomgeving: een wijk waar kinderen zich fysiek en sociaal veilig voelen om buiten te spelen en over straat te gaan.

Op dit moment ervaren de leden van de stuurgroep problemen op het gebied van veiligheid die de ontwikkelmogelijkheden van kinderen in de wijk in de weg staan. Deze problemen zijn:

1. Kindermishandeling/huiselijk geweld, onveilige thuissituatie/vechtscheidingen, middelen / drugsgebruik/verslaving, onveilig gehecht (→ opvoedondersteuning)
2. Onveilige (school) omgeving/pesten, jeugdcriminaliteit, geen sociale aansluiting / radicalisering, kwetsbare tieners

Gekeken naar de ons bekende cijfers met betrekking tot veiligheid in de wijk SPT geeft 18% van de kinderen van groep 5 t/m 8 van de Pendinghe, Wegwijzer en Bisschop Bekkersschool aan zich soms of nooit veilig te voelen in de wijk.¹² Uit de buurtmonitor (2016) blijkt dat 14% van de bewoners van Selwerd overlast van jongeren ervaart. In Paddepoel is dit percentage 9% en in Tuinwijk 4%. In de wijken Selwerd en Paddepoel ervaart 8% drugsoverlast ten opzichte van 4% in de wijk Tuinwijk.

Hoewel ouders aangeven dat ze met plezier wonen in Selwerd en Paddepoel, geven andere ouders ook aan dat ze de wijk niet altijd veilig vinden voor hun kinderen. Groepen hangjongeren die als bedreigend worden ervaren, drugsresten op speelplekken en zwervende volwassenen worden als voorbeeld genoemd. Veel ouders laten hun kind liever niet zonder toezicht buiten spelen. Kinderen geven zelf aan dat ze op sommige plekken niet durven spelen of eerst uit het raam kijken of het veilig is.¹³

¹² Bslim Monitor Hanzehogeschool Groningen, 2017

¹³ Gesprekken gevoerd met ouders van peuterspeelzaal Dikkie Dik en de Bisschop Bekkersschool

Gezondheid

Onder gezondheid verstaat de stuurgroep Positief Opgroeien SPT dat kinderen fit zijn en blijven door voldoende te bewegen en gezonde voeding te nuttigen. Hiervoor is het van belang dat kinderen en ouders kennis van gezondheid hebben. Er wordt al veel gedaan, zoals het stimuleren van water drinken en gezond eten. Maar waar drinken de kinderen water? Gebeurt dit ook thuis?

Ook psychische gezondheid valt onder deze pijler. Daarmee wordt bedoeld dat er een bepaalde mate van mentaal welbevinden is waardoor kinderen uitdagingen aangaan en tegenslagen kunnen verwerken (mentale weerbaarheid). Problemen die de stuurgroep herkent in de wijk SPT is het hoge aantal kinderen met GGZ problematiek. Dit probleem wordt ondersteund door onderzoek van de GGD. Hieruit blijkt dat kinderen uit SPT duidelijk minder positief scoren op het percentage psychosociale problematiek (depressie/angst/GGZ problematiek). Met 23% ligt dit percentage een stuk hoger dan het stadsgemiddelde van 14% (JGZ).

Daarnaast ziet de stuurgroep ook dat kinderen weinig buitenspelen, mede vanwege de ervaren onveiligheid op straat en speelplekken. Ook wordt er veel ongezonde voeding genuttigd. Kinderen die met een zak chips lunchen, vormen geen uitzondering.

Volgens de stuurgroep is het lage bewustzijn van het belang van een gezonde leefstijl bij ouders en kinderen een onderdeel van deze oorzaak. Anderzijds ziet de stuurgroep ook dat armoede hierin een rol speelt. Een deel van de gezinnen uit de wijk heeft onvoldoende materiele voorzieningen om gezonde keuzes te maken. Uit de gesprekken met ouders komt naar voren dat ze merken dat er veel aandacht is voor een gezonde leefstijl op de opvang en op de scholen en dat ze het goed vinden dat kinderen er op deze manier bewust van worden gemaakt. Aan de andere kant merken ze ook op dat ouders uiteindelijk zelf verantwoordelijk zijn voor het gezond op laten groeien van hun kinderen en dat beleid rondom gezondheid momenteel ook wel eens doorslaat. Een voorbeeld dat genoemd werd is de wens vanuit school om alleen nog maar water te mogen drinken op school, dit vinden sommige ouders wat overdreven.

Uit cijfers met betrekking tot gezondheid blijkt dat 13% van de 5/6-jarigen kinderen uit SPT overgewicht heeft ten opzichte van het stadsgemiddelde van 12%. 27% van de 10/11-jarige kinderen uit SPT heeft overgewicht ten opzichte van 18% van het stadsgemiddelde (JGZ onderzoek 2014-2017). Wel sport 74% van de kinderen bij een sportvereniging; dit is gelijk met de gemiddelden van de stad en de landelijke cijfers (Bslim monitor, 2017). Ouders geven aan dat ze tevreden zijn over de voorzieningen voor jongeren en dat er met name voor kinderen van vier tot en met twaalf veel te doen is in de wijk. Wel verschilt het of ouders goed op de hoogte zijn van het aanbod. Gekeken naar beweegtijd per dag beweegt 14% van de kinderen 5 dagen per week minstens 1 uur. Dit is minder dan het stadsgemiddelde van 20% (WIJ profiel, 2015). De jeugd uit SPT scoort vergeleken met de rest van de stad lager op het gebruik van genotsmiddelen; wat positief is (WIJ profiel, 2015).

Participatie

De stuurgroep legt de pijler participatie uit met de volgende termen:

- Aandacht, gezien worden, waardering, autonomie (overlap veiligheid)
- Uitdaging ervaren, er mogen zijn, een stem hebben
- Verbondenheid, meedoen, community vormen
- Respect, diversiteit accepteren
- Sociale competenties, luisteren, elkaar aanspreken

Problemen die hierin door de professionals uit de stuurgroep worden ervaren zijn een tekortschietend opvoedklimaat waarin kinderen niet voldoende gestimuleerd worden om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Daarnaast ervaren de scholen dat bepaalde kinderen niet altijd op school aanwezig zijn; schoolverzuim is dus ook een probleem. De stuurgroep ziet het opgroeien in armoede als een van de oorzaken van beperkte participatie.

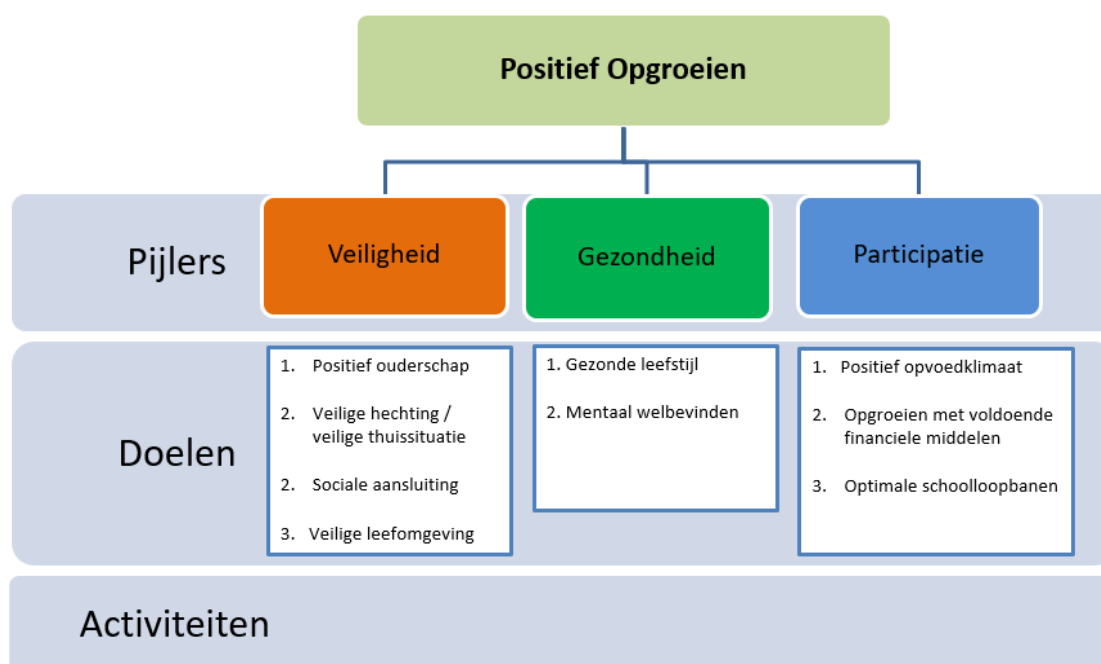
Uit cijfers met betrekking tot armoede in de wijk SPT blijkt dat 20.6% van de huishoudens valt onder minimahuishoudens ten opzichte van 14.2% als stadsgemiddelde. Uit de Gronometer blijkt dat 11.4% van de SPT inwoners NWW'ers (niet-werkende werkzoekers) zijn. Dit is duidelijk hoger dan het stadsgemiddelde van 7.5%.

Gekeken naar participatie blijkt dat 23 % van de bewoners van Selwerd aangeeft actief te zijn in de buurt. Voor Paddepoel is dit 25% en voor Tuinwijk 30%. Van de mensen uit Selwerd geeft 74% aan een oogje in het zeil te houden bij afwezigheid van de burens. In Paddepoel is dit 76% en in Tuinwijk 80%.¹⁴ Ook is er aan de bewoners van de drie wijken gevraagd welk cijfer ze geven voor de sociale samenhang in de wijk (thuis voelen, elkaar kennen, saamhorigheid). Op een schaal van 1 tot 8 wordt er gescoord: 5.8 (Selwerd), 5.8 (Paddepoel) en 6.8 (Tuinwijk). Uit de verhalen van ouders blijkt dat ze blij zijn met hun directe burens en dat deze ouders ook op andere kinderen letten in de wijk. Daar tegenover staat dat veel ouders ervaren dat ouders elkaar moeilijk kunnen aanspreken op ongewenst gedrag. Bij het elkaar aanspreken worden ouders snel beschuldigd of geconfronteerd met grof taalgebruik van andere ouders en kinderen.

¹⁴ Wijkkompas gemeente Groningen, 2016

5. Doelen integraal pedagogisch wijkplan SPT

Na de bepaling van de pijlers veiligheid, gezondheid en participatie heeft de stuurgroep doelen vastgesteld. Deze doelen zijn gebaseerd op zaken die volgens professionals en buurtbewoners spelen in de wijk en de cijfers die bekend zijn over de wijk. De stuurgroep heeft ervoor gekozen de doelen positief te verwoorden.

Figuur 1: pijlers en doelen gekozen door stuurgroep Positief Opgroeien SPT

6. Organisatie Positief Opgroeien

Waarom interprofessioneel samenwerken?

De maatschappij is het afgelopen decennium sterk veranderd; de nadruk op samenwerking binnen en tussen organisaties neemt toe en de opkomst van (digitale) informatiesystemen maken dit makkelijker. Naast informatie delen worden ook steeds meer kennisdomeinen met elkaar verbonden. Door een proces van decentralisatie is steeds meer de behoefte ontstaan om versnippering tussen organisaties tegen te gaan en een betere verbinding tussen professionals en wensen van burgers te leggen. Interprofessioneel samenwerken is een manier om maatschappelijke problemen aan te pakken door middel van een gebiedsgerichte aanpak.¹⁵

Onder interprofessioneel samenwerken worden vormen van samenwerking binnen teams en professionals met uiteenlopende expertise bedoeld. Het doel van een dergelijke samenwerking is om vanuit een gemeenschappelijke visie een geïntegreerde en vernieuwende aanpak vorm te geven die tegemoet komt aan de behoeften van burgers.¹⁶

Van de professionals vraagt dit om vaststaande taken en rollen meer los te laten en het gesprek aan te gaan over overeenkomsten en verschillen tussen disciplines en hierin te komen tot nieuwe gemeenschappelijke waarden en visies ¹⁷. De volgende voordelen van interprofessionele samenwerking worden genoemd in recente literatuur:

1. het combineren van verschillende soorten kennis en ervaring zorgt voor nieuwe kennis en inzichten en maakt mensen inventiever;¹⁸
2. gelden, mankracht en expertise kunnen op deze manier beter en breder worden ingezet;
3. er wordt meer gekeken naar de totale behoefte van de burger;¹⁹
4. veel organisaties krijgen te maken met uitdagingen en vraagstukken die voor één persoon of één organisatie te complex zijn, ook wel de zogenoemde 'wicked problems'.²⁰

Hoewel bovenstaande voordelen pleiten voor een grensoverschrijdende samenwerking, gaat dit zeker niet vanzelf. Het spreken van een verschillende taal, verschillen in gewoonten en gebruiken en verschillende belangen en machtsverhoudingen kunnen goede samenwerking bemoeilijken. Daarnaast blijkt uit verschillende praktijkonderzoeken dat spilfiguren die een rol spelen in het faciliteren van de juiste kaders en ruimte van cruciaal belang zijn om deze manier van werken te laten slagen.²¹

Om tot een bovengenoemde bottom-up interprofessionele aanpak te komen moeten oude organisatiestructuren plaats maken voor een nieuwe manier van denken en is een organisatieverandering nodig. Hierin moeten zowel de proceskant als de inhoud aandacht

¹⁵ De Waal, 2018

¹⁶ S'Amour en Oandasan, 2015; Doornenbal, J. e.a., 2017, De pedagogische professional van de toekomst. PACT

¹⁷ Linders, 2014

¹⁸ Van Knippenberg, de Dreu & Homas, 2004

¹⁹ De Waal, 2018

²⁰ De Waal, 2018

²¹ De Waal, 2018

blijven krijgen en is het belangrijk ervan bewust te zijn dat dit een continue proces is van afstemmen en reflecteren met elkaar.²²

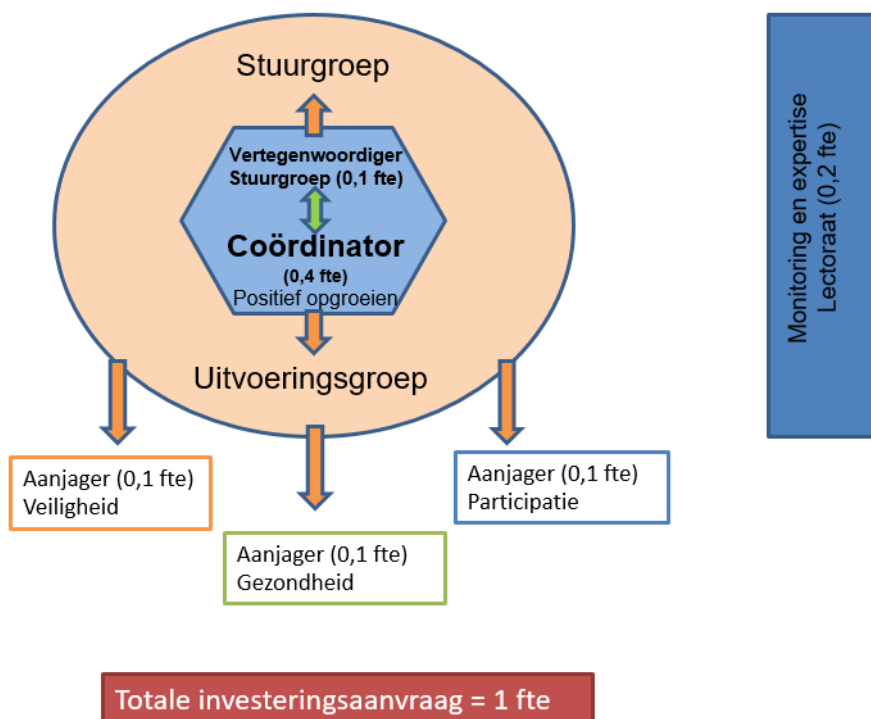
Organisatiestructuur Positief Opgroeien in SPT

Gedurende het ontwikkelproces van het integraal pedagogisch wijkplan brachten leden van de stuurgroep en professionals verschillende knelpunten voor een optimale ondersteuning van de jeugd telkens opnieuw naar voren. Deze knelpunten gaan met name over het missen van belangrijke randvoorwaarden: te weinig tijd hebben, geen continuïteit in personele bezetting en financiering, activiteiten en voorzieningen die wel worden opgestart maar vervolgens ophouden of vervagen en elkaar te weinig ontmoeten voor afstemming en overleg. Hieruit blijkt de duidelijke behoefte aan ondersteuning waarbij professionals worden gefaciliteerd om het proces rondom de uitvoering van het integraal pedagogisch wijkplan voor de komende vijf jaar te bewaken en aan/bij te sturen.

Vanuit de wens om vaste gezichten in de wijk te hebben, de uitvoering van activiteiten te ondersteunen en een kwaliteitsimpuls te geven, en aan een structurele overlegstructuur heeft de stuurgroep besloten een soort dagelijks bestuur van vijf centrale personen aan te stellen.

- Een coördinator voor Positief Opgroeien is de spin in het web tussen alle verschillende partijen die deelnemen aan het Positief Opgroeien in de wijk SPT.
- De stuurgroep benoemt uit haar midden een vertegenwoordiger die nauw contact houdt met de coördinator.
- Daarnaast worden drie professionals gefaciliteerd om elk een pijler aan te jagen.

Deze vijf professionals vormen gezamenlijk voor een langere periode een vast team om het integraal pedagogisch wijkplan succesvol uit te rollen in de wijk. Naast deze personen hebben alle professionals een actieve rol in het uitvoeren van de gemaakte afspraken.

²² De Waal, 2018

7. Verantwoordelijkheden en taakverdeling

Om de organisatiecultuur en -structuur tot effectieve werking te brengen, heeft de stuurgroep Positief Opgroeien besloten om een functie/taakomschrijving vast te stellen voor de verschillende taken. Daarnaast zijn er professionals gekoppeld aan de taken. Uitgangspunten hierbij zijn: vertegenwoordiging van verschillende partijen en het aanstellen van bekende, vaste professionals uit de wijk SPT.

Stuurgroep Positief Opgroeien

Voorzitter: Mirjam van der Scheer (SKSG)
Vertegenwoordiger: Wally van der Vlugt (Bisschop Bekkersschool)
Leden: Berna Holleboom (WIJ Selwerd), Liesbeth Augustijn (Wegwijzer),
Monique Inja (Pendinghe), Irma Goed (Kids First), Janet Meijer
(gemeente Groningen)

Taken : Eindverantwoordelijk wijkplan
Verbinden, initiëren
Afstemming aanjagers
Contact en verantwoording gemeente Groningen
Mandaat
Visie
Opdrachten formuleren voor aanjagers
Check op uitvoering/resultaat

Vertegenwoordiger stuurgroep

Door: Wally van der Vlugt

Taken : Voortgang wijkplan / PvA controleren
Contact en afstemming met 'Trekker'
Vlottrekken knelpunten die door de coördinator niet kunnen worden
opgelost
Opstellen agenda stuurgroep bijeenkomsten samen met de voorzitter

Coördinator Positief Opgroeien

Door: Geertje Klein

Taken: Overzicht / 'spin in het web'
Coördinatie
Contact alle organisaties rondom kind
Controletaak op uitvoering
Knelpunten vlottrekken
Terugkoppeling voortgang naar stuurgroep tijdens regulier overleg
Onderling overleg tussen de 3 aanjagers om wel te blijven afstemmen.
Aansturing aanjagers

Aanjagers pijlers

Door:	Sharon Lawson, aanjager Veiligheid Irma Goed, aanjager Participatie Anita Jorritsma, aanjager Gezondheid
Taken:	Proces in oog houden Knelpunten uitvoering melden bij coördinator Samen optrekken met andere aanjagers Doel voor ogen: de stuurgroep formuleert opdrachten. Eigen organisatie overstijgend Gezicht worden van netwerk en netwerk goed onderhouden Aansluiten bij de stuurgroep wanneer gewenst

8. Activiteiten

Onderbouwing en invulling pijlers

Participatie

Om te zorgen dat elk kind en jongere de kans krijgt om zo optimaal mogelijk te ontwikkelen en op te groeien tot een democratische burger kiezen wij ervoor om ons te richten op drie doelstellingen: een positief opvoedklimaat in alle directe leefomgevingen van het kind, optimale schoolloopbanen en opgroeien met voldoende financiële middelen.

De activiteiten die worden ingezet om de doelen binnen de pijler Participatie te bereiken zijn te verdelen onder de volgende speerpunten:

- Preventief aanbod voor jonge kinderen
- Opvangen kwetsbare kinderen na schooltijd
- Gezinsondersteuning
- Samenwerking tussen professionals in de wijk
- Financiële ondersteuning

De methodiek Vreedzaam zetten we binnen de hele wijk actief in en wordt door de betrokken professionals gezien als een pedagogisch fundament om jongeren zoveel mogelijk perspectieven te kunnen bieden. De kinderen leren binnen Vreedzaam dat ze een stem hebben en dat ze door deze te gebruiken actief betrokken worden bij de keuzes in hun eigen leven. We willen in het kader van de Vreedzame wijk een kinderraad die ervoor zorgt dat de kinderen uit de wijk betrokken worden bij de wijk en hierin participeren.

Om ervoor te zorgen dat elk kind gelijke ontwikkelkansen krijgt vinden we het belangrijk om aan de voorkant al breed in te zetten. We vinden het jonge kind belangrijk en willen graag een stevig preventief jeugdbeleid. Voorbeelden hiervan zijn de Huiskamer van Jeugd en Gezin waar ouders met hun jonge kinderen welkom zijn en VVE-Thuis.

Naast het feit dat elk kind de kans moet krijgen zich optimaal te kunnen ontwikkelen, komen sommige kinderen uit de wijk uit kwetsbare gezinnen en hebben deze kinderen extra aanbod nodig. Door bijvoorbeeld het aanbieden van een BSO+ of een Huiskamer hebben deze kinderen toch een plek waar ze zichzelf kunnen zijn en waar aandacht is voor de situatie van het kind en het gezin. Binnen deze plekken moeten kinderen op een adequate manier begeleid worden door professionals.

Om ouders de juiste handvatten te bieden om hun kind zoveel mogelijk te stimuleren, wordt ingezet op verschillende activiteiten die de ouders ondersteunen. Een voorbeeld hiervan is 'Speel Mee' waar ouders leren spelen met hun kind, maar ook de brugfunctionaris die praktische en emotionele ondersteuning biedt aan ouders op school speelt hierin een belangrijke rol.

Omdat armoede de algehele ontwikkelingskansen van een kind onder druk zet, is financiële ondersteuning van gezinnen in armoede een belangrijk speerpunt. Dit is onder andere terug te zien in de wijk door de (gratis) peuteropvang en VVE voor alle kinderen van 2-4 jaar.

Veiligheid

Veiligheid van kinderen in de wijk SPT staat bij alle partners hoog in het vaandel. Om dit zo goed mogelijk te creëren kiezen we ervoor om in te zetten op de volgende doelstellingen: positief ouderschap, veilige hechting en thuissituatie, sociale aansluiting en een veilige school en wijk.

Om dit te verwezenlijken zetten we extra in op de volgende speerpunten:

- ouderbetrokkenheid
- opvoedondersteuning
- aanpak veiligheid in de wijk
- voldoende aanbod van activiteiten

Ouderbetrokkenheid is een belangrijke sleutel in het proces van het creëren van een veilige wijk voor kinderen. De rol en de waarde van de brugfunctionarissen wordt door alle betrokkenen telkens weer benoemd. Daarom willen we ook graag een uitbreiding van uren van deze functie. Daarnaast wordt ook het opzetten van een Vreedzame oudergroep gezien als een interventie om de ouderbetrokkenheid te vergroten en waarmee een positieve bijdrage wordt verwacht aan de veiligheid in de wijk. Naast het inzetten op het vergroten van ouderbetrokkenheid wordt ook gezamenlijk aandacht besteed aan opvoedondersteuning door bijvoorbeeld gezinsondersteuning, huisbezoeken en intake van JGZ bij 'kwetsbare zwangeren'.

Om bij te dragen aan de veiligheid in de wijk worden er verschillende activiteiten ingezet die vooral de fysieke veiligheid op straat meer moeten waarborgen. Voorbeelden van activiteiten zijn: een gezamenlijke aanpak voor veilig spelen in de wijk waarbij ook aandacht is voor brusjes (broertjes en zusjes) van risicojeugd, jeugdstraatwerk en intensief contact tussen de wijkagent en de brugfunctionaris.

Daarnaast vinden we dat het aanbieden van voldoende activiteiten voor de jeugd in SPT ook een positieve bijdrage kan leveren aan de veiligheid in de wijk. De naschoolse activiteiten vanuit de kinderopvang, Bslim en het WIJ team zijn voor veel kinderen een veilige en plezierige plek waar ze terecht kunnen.

Gezondheid

Het wijkplan heeft als doel om binnen de pijler gezondheid bij te dragen aan een gezonde leefstijl en het mentaal welbevinden van kinderen. Om dit te bereiken wordt er ingezet op:

- beweegaanbod
- gezonde voeding
- bewustwording
- samenwerking tussen professionals

Door de inzet van Bslim in de wijk is er al jaren een breed beweegaanbod, waarbij de stuurgroep nog meer wil inzetten op beweegactiviteiten voor de jonge kinderen van 0 tot 4 jaar. Ook op het gebied van gezonde voeding worden er al verschillende acties ingezet, zoals schoolfruit, schoolontbijt en schoollunch die de stuurgroep in het kader van Positief Opgroeien wil doorzetten.

Voldoende bewegen en gezond eten is een groot onderdeel van een gezonde leefstijl, maar daarnaast willen we ook bewustwording creëren bij kinderen zodat zij in hun latere leven zelf de gezonde keuzes kunnen maken met betrekking tot hun leefstijl. Hierop wordt ingezet door

de Gezonde scholen en Gezonde Opvang maar ook door bijvoorbeeld de preventieve aanpak vanuit JGZ.

Om het doel 'mentaal welbevinden van kinderen' te bereiken is de samenwerking tussen professionals erg belangrijk. Zij dienen problemen of opvallendheden te signaleren zodat er gekeken kan worden naar de juiste zorgaanpak.

Voor de volledige tabel met het activiteitenoverzicht zie bijlage 1.

9. Resultaten

Vanaf september 2018 gaat de stuurgroep Positief Opgroeien samen met de coördinator en aanjagers (evt. gesprekken met ouders en kinderen) aan de slag met het formuleren van resultaten bij de gekozen pijlers en doelstellingen. Vervolgens zal er door het lectoraat Integraal Jeugdbeleid een (stedelijke) monitor ontwikkeld worden waardoor deze harde en zachte resultaten zichtbaar worden. Op basis hiervan evalueert de stuurgroep de voortgang van het wijkplan en stelt het waar nodig de ingezette activiteiten bij.

Bijlage 1 Activiteitenoverzicht SPT

Activiteiten en begroting wijkplan SPT

*budgethouder

**onbekend

Aanvraag: nieuw geld

Basis: reeds gefinancierd

Activiteiten	Voorwaarden/Acties:	Partners	Kosten 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Participatie								
Positief opvoedklimaat in alle directe leefomgevingen van het kind	Huiskamer 9-13 jaar (incl. ouder- Participatie en gezinsondersteuning)	Uitbreiden in dagen en bemensing - Uitbreiden van 3 naar 5 dagen - Uitbreiden naar twee professionals voor adequate begeleiding van kinderen met zorg Afspraken maken over uitvoering.	WIJ* Selwerd en PO	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Huiskamer 12+ (incl. ouderparticipatie en gezinsondersteuning)	- Uitbreiden naar twee professionals voor adequate begeleiding van kinderen met zorg Borging in WIJ-Groningen regulier vanaf schooljaar 2019-2020. Nu al wel gestart met subsidie van de huidige Huiskamer	WIJ* Selwerd en VO	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Huiskamer 4-9 jaar 'Parels' Incl. veel ouderparticipatie	- Nodig: twee professionals voor adequate begeleiding van kinderen met zorg Borging in WIJ-Groningen regulier vanaf schooljaar 2019-2020	WIJ* en PO	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Huiskamer Jeugd en Gezin		WIJ (JGZ)**	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	BSO+(maximaal een half jaar voor 2 dagdelen)	Start september 2018 met X aantal kinderen voor een half jaar. Na een half jaar (februari) evaluatie.	KDV-aanbieders i.s.m.	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag

		Selectie deelnemers door school i.s.m. WIJ-Groningen en JGZ	school, WIJ-Groningen en JGZ**						
	Speel Mee	Afspraken over uitvoering	KidsFirst*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Vreedzame oudergroep	<i>Bij uitbreiding brugfunctionarissen valt dit onder basis. Zo niet; extra geld nodig.</i> Stedelijke regie Vreedzaam: Janet Meijer Afspraken maken over uitvoering	Onderwijs* en WIJ	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Gezamenlijke activiteiten middels activiteitenladder (thema ochtend, Koningsspelen, sportdagen)	<i>Vanaf 1 januari 2018: 4 uur per week (WIJ)</i>	Onderwijs, KDV en WIJ*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Vreedzame kinderraad	Opnieuw afspraken over maken en opzetten. Is inmiddels een naam aan verbonden vanuit het Jeugdwerk. Stedelijke regie Vreedzaam: Janet Meijer	WIJ* en PO	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Voorbeeldgedrag professionals Vreedzaam: scholing Vreedzaam	<i>Bepaling extra financiering door Janet Meijer. Hoeveel trainers en hoeveel uren nodig?</i> Alle professionals vreedzaam Intrainen Stedelijke regie Vreedzaam: Janet Meijer Afspraken maken over uitvoering	Iedereen**	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Optimale schoolloopbanen	VVE Thuis, Opstap en Opstapje	Afspraken over uitvoering	WIJ, PO en KDV**	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Vroeg signalering met Plan van aanpak	Afspraken over uitvoering	KDV en PO**	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Doorgaande leerlijn (incl. warme overdracht kdv, vo, bso en vo)		KDV en onderwijs	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm

	Tijdige en passende ondersteuning en jeugdhulp (vaste contactpersonen JGZ en WIJ-Groningen voor ondersteunen en begeleiden ouders	Onderdeel reguliere opdracht WIJ-Groningen en GGD/JGZ en uitgewerkt in <i>Werkafspraken WIJ-JGZ?</i> Afspraken maken over uitvoering	WIJ*, KDV en onderwijs	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Zomerschool	Uitbreiden PO. Afspraken over uitvoering	PO*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Zomerschool voor peuters	Uitwerken hoe vormgeven	KDV*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Opgroeien voldoende financiële Middelen	Peuteropvang en vve (2-4 jaar) voor alle kinderen van 2-4 jaar Kind pakket bijdrage 2-4 jaar	Vergoeding ouderbijdrage (armoede)	KDV*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
			WIJ en Gemeente* *	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Inloopsprekuren financiën	Afspraken maken over de uitvoering	WIJ*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Laptopregeling va. Groep 8 incl. typeles	Wegwijzer doet navraag over huidige financiering Afspraken maken over de uitvoering	Onderwijs*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Veiligheid									
Positief ouderschap	Inzet Brugfunctionaris	Extra formatie. Uitbreiden naar 4 á 5 dagen per school	Onderwijs*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Ouderavonden gezamenlijk oppakken	Afspraken maken over uitvoering	Scholen, WIJ, GGD en JGZ	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Huisbezoeken door Ik en bf en huisbezoeken door kinderopvang	Afspraken maken over uitvoering	KDV, PO, JGZ en WIJ**	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Gezinsondersteuning Triple P		JGZ*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Veilige hechting en thuissituatie	Veilige hechting (intake JGZ 'kwetsbare zwangeren')	Onderdeel van reguliere opdracht WIJ-Groningen en GGD/JGZ. Afspraken maken over uitvoering	WIJ en JGZ*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Buddyproject groep 8/VO		PO en VO	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Coaches bovenbouw vanuit eigen cultuur	Uitwerken	Onderwijs	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm

	GGD-JGZ 0-19 jaar	Nog doorontwikkelen	GGD en JGZ**	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Aanpak nieuwkomers	Met name Pendinghe heeft veel instroom van vluchtelingen. Stadsbrede aanpak wordt afgewacht	KDV, PO, WIJ en JGZ**	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Sociale aansluiting	Breed assortiment naschoolse activiteiten Vreedzame oudergroep	Zie ook participatie	WIJ*, PO* en KDV* PO*, VO, WIJ en KDV	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
		Zie ook participatie		Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Veilige school en wijk	Jeugdstraatwerk		WIJ*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Meldcode		WIJ	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Gezamenlijke aanpak vroeg signalering	Afspraken maken over uitvoering	Iedereen	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Risico overleg: Aanpak probleemjeugd, brusjes en risicojeugd, intensief contact wijkagent en brugfunctionarissen	Afspraken maken over uitvoering. Sharon pakt dit op, SKSG wil graag aansluiten. Afspraken maken tussen WIJ en Veiligheidshuis	Brugfunctionarissen, WIJ en wijkagent	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
	Aanpak veilig spelen op straat	Afspraken maken over uitvoering, kan vallen onder uitbreiding van Bslim of pleintjeswerkgroep (samen met ouders en kinderen inrichting Vreedzame pleinen wijk)	Jeugdwerk en Bslim	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
Gezondheid									
Gezonde leefstijl	Preventie JGZ 0-19 jaar	Doorontwikkelen	WIJ, GGD en JGZ*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
	Voortzetten Gezonde School en Gezonde opvang Gezonde voeding onderwijs en opvang	Wat hoort hier allemaal bij en verantwoording keuzes; schoolontbijt, schoollunch etc. Geld aanvragen voor financiering gezonde voeding en afspraken maken gezamenlijke visie	PO, VO, KDV en JGZ** PO, JGZ en KDV**	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
				Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Activiteiten Bslim	Elke school ook iemand voor buitenschools; 4 uur per week	Bslim*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Bslim activiteiten 0-4	4 uur per week	Bslim*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Slim en Fit		Bslim, Wegwijzer*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis

	Activiteiten ouders vanuit Huiskamer (wandelgroep, yogalessen etc.)		WIJ* & vrijwilligers	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Mentaal welbevinden	Signaleren vanuit GGD/WIJ/school en voorschols	Gezamenlijk plan van Aanpak ontwikkelen. Zie veiligheid	Iedereen*	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Uitvoering en ondersteuning									
Borging en ontwikkeling wijkplan	Coördinatie uitvoering wijkplan	Nieuwe organisatiestructuur; 0,8 fte verdeeld over de 5 personen	Iedereen*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
	Doorontwikkeling en monitoring integraal pedagogisch wijkplan	Eén monitor ontwikkelen voor zachte en harde resultaten	Lectoraat Integraal Jeugdbeleid*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Overig									
	Handgeld	Een budget voor onvoorziene kosten en om korte klappen te kunnen maken (10.000 euro)	Coördinator en vertegenwoordiger stuurgroep*	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag	Aanvraag
Totaal									

Preventiematrix Jeugd: uw jeugdbeleid in kaart

3 preventie niveaus						
	Gewenste situatie	Basis	Universeel <i>Iedereen</i>	Selectief <i>Groepen met verhoogd risico</i>	Geïndiceerd <i>Individueel met (een verhoogd risico op) een probleem</i>	Probleem
Gezondheid	Gezond gewicht	Goede voorzieningen: scholen, kinderopvang, peuterspeelzwaaiwerk etc.				Obesitas
	Mentaal welbevinden					GGZ problematiek/ depressie/angst
	Gezonde levensstijl					Middelen/drugsgebruik/verslaving
Veiligheid	Veilige hechting/ veilige thuissituatie					Kindermishandeling/ huiselijk geweld
	Positief ouderschap/ veilige thuissituatie					Vechtscheidingen
	Veilige school/ veilige internetomgeving					Pesten
	Pro sociaal gedrag					Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/ pro-sociaal gedrag/zingeving					Radicalisering
Kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind					Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind
	Opgroeien met voldoende materiele middelen					Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen					Schoolverzuim/schooluitval/ thuiszitters
	Sociale aansluiting/ sociale cohesie/ participatie kwetsbare groepen					Sociale uitsluiting/ beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen

De Preventiematrix Jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: Nederlands Jeugdinstituut, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten.

Bijlage 3: In gesprek met ouders

Ouders van de Bisschop Bekkersschool

Setting:

Koffietafel Bisschop Bekkersschool, 20 maart 2018 □ Groepsgesprek aan de koffietafel met ongeveer 10 moeders. Brugfunctionaris Sandra zat ook bij dit gesprek, zelfde topics als bij de gesprekken met Dikke Dik ouders.

Hoofdpunten:

Activiteiten: Er worden veel activiteiten georganiseerd in de wijk. Ook zijn deze activiteiten gevarieerd: van sport tot club en van koken tot disco. De ouders zijn te spreken over de begeleiding van de activiteiten. Bijvoorbeeld Marleen is een bekend gezicht voor meerdere moeders. De activiteiten die georganiseerd worden zijn vooral activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Doordat de activiteiten gratis zijn, zijn ze ook toegankelijk voor mensen met weinig inkomen. De ouders beseffen dat dit ook anders kan en dat ze hiermee boffen. Enkele ouders geven aan ook gebruikt te maken van de Stadjespas. Sommige kinderen maken gebruik van deze activiteiten, redenen om er geen gebruik van te maken zijn met name het niet in de buurt wonen van de activiteiten en kinderen niet alleen willen laten oversteken/uit het oog willen verliezen. Van de aanwezige ouders zijn de meeste goed op de hoogte van het activiteitenaanbod, een moeder wist dit niet.

Contact burenen: In Paddepoel is er geen buurt app, maar wel facebook pagina waar het e.e.a. wordt gedeeld. Deze ouders zijn hier niet allemaal lid van. Ouders hebben niet heel erg het gevoel dat burenen op elkaars kinderen letten en houden hun kinderen daarom graag zelf in de gaten als ze buiten spelen. Zelf geven ze wel aan ook op de andere kinderen te letten. De moeders geven allemaal aan het moeilijk te vinden om elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag (van andermans kinderen). Snel beschuldigd door elkaar en veel ouders en kinderen grof taalgebruik.

Veiligheid: Deze moeders vinden de wijk niet altijd een veilige wijk voor hun kinderen. Een oudere man schijnt door de wijk te zwerven op zoek naar spullen uit tuinen, ze zijn bang voor naalden in speelplekken en er is een grote groep (20 a 25 jongeren van 18+) criminele jongeren die veel dingen slopen in de wijk en bedreigend zijn. Ouders laten hun kinderen liever niet zonder toezicht buiten. De school en het schoolplein worden wel als veilige plekken ervaren door de ouders. De wijkagent werd door de ouders wel gewaardeerd maar die is nu weggefallen.

Gezondheid: Op school veel aandacht voor gezondheid, water drinken, schoolfruit. Goed dat ze hiervan bewust worden.

Wensen:

- o Meer activiteiten voor de jongeren (meer chill out, kinderdisco, sporten, zingen/rappen) om hangen in de wijk en criminaliteit te voorkomen. Bijvoorbeeld zoals vrijwilliger Roger die vaak met een groep jongens gaat voetballen in de wijk.
- o Ook activiteiten in Paddepoel zodat kinderen niet te maken hebben met druk verkeer
- o Activiteiten voor jonge kinderen tot 4 jaar
- o Ouders handvatten geven; opvoedondersteuning. Nu vaak geen grenzen voor de jeugd. Gaat van generatie op generatie, moeilijk om cirkel te doorbreken.

Reacties stuurgroep: De stuurgroepleden herkennen deze verhalen. De criminele groep jongeren is bij meerdere partijen bekend en hier worden al acties op uitgezet.

Ouders VVE Thuis Kids First Dikkie Dik

Topiclijst:

- Wat vind je positief aan de wijk, m.b.t. het opgroeien van je kinderen?
- Zijn er ook dingen die je als minder positief ervaart of anders zou willen?
- Heb je een goed beeld wat er in de wijk wordt georganiseerd voor kinderen? Hoe krijg je hier informatie over?
- Van welke voorzieningen maak je (je kinderen) gebruik, wat vind je hiervan?
- Wat wordt er gedaan aan gezond en veilig opgroeien in deze wijk? Wat vind je hiervan?
- Voel je je veilig in de wijk?
- Wat voor contact heb je met burenen/andere mensen in de wijk?

Ouder 1

Ouder van 3 jongens (2 op basisschool en 1 peuterspeelzaal Dikkie Dik)

Wijk: Paddepoel, 3,5 jaar

Positief aan de wijk: Erg positief over de opvang en basisschool. Welkom gevoel en leuk en spontaan contact met de medewerkers en andere ouders. Altijd wel een praatje. Veel voorzieningen en dingen te doen voor de kinderen. Kinderen maken gebruik van spelcontainer en kookclub. Er worden hiervoor flyers uitgedeeld met activiteiten voor de komende maanden en kinderen gaan hier graag heen. Goed contact met burenen, idee dat als er iets is ze aan kan kloppen bij burenen. Over het algemeen weinig te klagen over de wijk.

Minder positief: veel inbraakverhalen om zich heen, ervaart dit zelf niet in directe omgeving maar hoort het wel veel. Voelt zich ondanks dat nog wel veilig op straat.

Wensen: dat er in de zomervakantie wat meer wordt georganiseerd voor alle leeftijden, bv. een paar keer in de week activiteiten; sport, spel, luchtkussens etc.

Ouder 2:

Ouder van 2 meisjes (Bisschop Bekkersschool en Dikkie Dik)

Wijk: Paddepoel, woonde hiervoor in Selwerd

Positief aan de wijk: Fijne plek om te wonen. Goed contact met de burens, iedereen wil elkaar wel helpen als er iets is. Tevreden over de kinderopvang, school (Bisschop Bekkersschool) en de voorzieningen, alles wat je nodig hebt is in de buurt.

Woonde hiervoor in Selwerd, daar was veel lawaai, politie en ambulances. In Paddepoel rustiger op straat. Veilig gevoel.

Oudste dochter sport op school, verder niet in de wijk. Weet ook niet zo goed wat er allemaal is en waar ze dat kan vinden.

Ouder 3:

Ouder van zoon en dochter, 3 en 5 jaar

Wijk: Paddepoel sinds 2016. Komt uit de Randstad

Positief aan de wijk: Fantastisch dat de opvang en school in zelfde gebouw zit. Is voor kinderen die naar school gaan al vertrouwde plek en handig dat je niet naar andere plek hoeft.

Blij met speelplekken in de wijk, voor de leeftijd van haar kinderen genoeg, voor oudere kinderen is er wat minder.

Heel blij dat je in Paddepoel niet veel last hebt van elkaar, het is rustig en kindvriendelijk. Komt uit het Westen, daar was altijd verkeer en konden kinderen niet zelf op straat zonder ouders. Hier voelt het veilig en overzichtelijk.

Contact met de burens is prettig en kent veel mensen in de wijk. Dat geeft ook een veilig gevoel.

Minder positief: Niet heel veel activiteiten voor kinderen jonger dan 4 in de wijk. Maakt nog niet heel veel gebruik van voorzieningen voor de kinderen vanwege de leeftijd van haar kinderen en is ook niet zo goed op de hoogte wat er allemaal mogelijk is. Als ze wel wil weten wat er gebeurt zoekt ze op internet of zoekt informatie bij de gemeente.

Wens: meer activiteiten voor jonge kinderen, bijvoorbeeld knutselen of bewegen. Ook om andere kinderen te ontmoeten, erg belangrijk.

Ouder 4:

Ouder van twee zonen (12 en 7) en een dochter (2)

Wijk: Paddepoel, sinds 4 jaar

Positief aan wijk: De clubactiviteiten van Waterman. Wel veel gericht op kinderen van de basisschoolleeftijd. Zoon van 7 gaat elke week naar de club en kookclub. Worden goede en leuke dingen georganiseerd. Via overbuurvrouw gehoord dat deze activiteiten er zijn, haar kind doet aan zaalvoetbal.

Lid van de bibliotheek, gaan hier vaak samen met de kinderen heen en blij met alle voorzieningen.

Minder positief: Jongeren vanaf 12 minder aandacht, terwijl dit juist en periode is waarin kinderen meer in de wijk gaan rondhangen en kans op criminaliteit. De activiteiten voor jongeren zoals Chill out op di. En do. avond minder georganiseerd en hoeft haar oudste zoon ook niet perse naartoe.

Criminaliteit ziet ze wel om zich heen in de wijk, o.a. vernielingen maar niet in eigen omgeving, bij hun huis. Alle burens groeten elkaar en ze heeft een veilig gevoel.

Eerst liep het niet soepel op de Bladergroenschool van oudste zoon, maar dat gaat het afgelopen jaar steeds beter.

Gezondheidsbeleid op basisschool wat overdreven. Veel de nadruk in nieuwsbrieven zoals letten op veel water drinken. In principe willen ze het liefste dat de kinderen water me krijgen en schoolkoekjes zijn verboden. Iets teveel de nadruk op gezonde voeding. Uiteindelijk zijn ouders hier verantwoordelijk voor en niet de school. Zoon is gezond, goed gewicht en krijgt ook thuis elke dag fruit. Andere zoon mag het wel mee naar school en dat leidt tot ongelijkheid. Vroeger mocht ouder ook gewoon fristi mee, tegenwoordig beetje overdreven.

Weinig contact met de burens maar dat is prima, meer op zichzelf. De kinderen/jongeren kennen elkaar wel, maar weinig behoefte aan meer contact met andere ouders.

Wens: meer georganiseerde activiteiten voor 12+ jongeren.

COLOFON

Dit integraal pedagogisch wijkplan Positief Opgroeien in Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk is een product ontwikkeld in opdracht van de gemeente Groningen.

STUURGROEP POSITIEF OPGROEIEN SPT

WIJ Selwerd
SKSG (diverse locaties)
KidsFirst/COP Groep (diverse locaties)
KDS Bisschop Bekkersschool
OBS de Pendinghe
CBS de Wegwijzer
GGD

OVERIGE PARTNERS

Bslm
JOGG
Ouders

IN SAMENWERKING MET

De lectoraten Integraal Jeugdbeleid en
Praktijkgerichte Sportwetenschap
Hanzehogeschool Groningen

Groningen, juli 2018

